

B"H

Likkutei Sichos Source Sheet

Volume 19 | Shoftim | Sicha 3

1) פרשתינו י"ח, ט"ו

ָנָבָיא מִקְּרָבָּךָ מֵאַחֶּיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יִהֹוֶה אֱלֹהֵיךָ אֶלַיו תִּשְּׁמַעוּן:

A prophet from among you, from your brothers, like me, the Lord, your God will set up for you; you shall hearken to him.

2) מנין המצות שבריש ספר היד מצות עשה קע"ב

היא שצונו לשמוע לכל נביא מהנביאים לעשות כל מה שיצוה אפילו בהפך מצוה או כלל מצוה מהמצות האלו ובתנאי שיהיה זה לפי שעה,

That is that He commanded us to listen to all of the prophets, to do all that he commands - even against a commandment or a group of these commandments. And this is on condition that this be temporary,

(3 רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ח', הלכות א' / ב' / ג'

משֶׁה רַבֵּנוּ לֹא הֶאֵמִינוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי הָאוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה. שֶׁהַמַּאֲמִין עַל פִּי הָאוֹתוֹת יֵשׁ בְּלְבּוֹ דֹפִי שֶׁאֶפְשָׁר שִׁיַּעֲשָׂה הָאָה רַפָּמְדְבָּר לְפִי הַצֹּרֶךְ עֲשָׂאָם. לֹא לְהָבִיא רְאָיָה עַל הַנְּבוּאָה. הָיָה בְּאוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה משֶׁה בַּמִּמְדְבָּר לְפִי הַצֹּרֶךְ עֲשָׂאָם. לֹא לְהָבִיא רְאָיָה עַל הַנְּבוּאָה. הָיָה צְרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ אֶת הַמִּצְרִיִּים קָרַע אֶת הַיָּם וְהִצְלִילָן בְּתוֹכוֹ. צָרַכְנוּ לְמָזוֹן הוֹרִיד לְנוּ אֶת הַמָּצְרִיִּים קָרַע אֶת הַיָּלְעָה אוֹתֶן הָאֶרֶץ. וְכֵן שְׁאֶר כָּל הָאוֹתוֹת. וּבַמֶּה הֶאֱמִינוּ בּוֹ. בְּמַעֲמַד הַר סִינֵי שֶׁעִינֵינוּ רָאוּ הָאֶבְרָפֶל וְהַקּוֹל מִדְּבֵּר אֵלָיו וְאָנוּ שׁוֹמְעִים משָׁה וְלֹא זָר וְאָזְנֵינוּ שָׁמְעוּ וְלֹא אַחֵר הָאֵשׁ וְהַקּוֹלוֹת וְהַלַּפִּיִדִים וְהוּא נִגַּשׁ אֶל הָעֲרָפֶל וְהַקּוֹל מִדְבֵּר אֵלָיו וְאָנוּ שׁוֹמְעִים משָׁה משָׁה לֵךְ אֱמֹר לָהֶן כָּךְ וְכָךְ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דברים ה ד) "פָּנִים דְּבֶּר ה' עִמְּכֶם". וְנָאֱמֵר (דברים ה ג) "לֹא אֶת אֲבֹתִינוּ כָּרַת ה' אֶת הַבְּרִית הַזֹּאִת". וּמְנִין שָׁמַעְמַד הַר סִינֵי לְבַדּוֹ הִיא הָרְאָיָה לְנְבוּאָתוֹ שָׁהִיא אֱמֶת שָׁאֵין בּוֹ דּפִי שְׁבֵּר הָעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעם בְּדַבְּרִי עִמָּךְ וְגַם בְּךְ יַאֲמִינוּ לְּעוֹלָם". מִקְלַל אֵנֶעְבוֹת לָשׁמוֹת יט ט) "הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךְ בְּעַב הֶעֶנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדַבְּרִי עִמָּךְ וְגַם בְּךְ יַאֲמִינוּ בּוֹ נֵאֲמָנוּת עָשׁרָים בָּלָלם אֵלֶלְ בָּעֵב הָעֶנָן בְּעָב הָעָנָן בְּעָב הָעָנָן בְּעָב הָעָלָן בְּבָר יִמְהָ בְּרְ יִבְּהְרִוֹ וְמָחָבּית וְמָהוֹר וֹם הַשְּׁבְיוֹת הַבּּרְר וְמָהְרָינוּ בּוֹ נָאַמְנוּת שָּׁהִיץ עוֹם בְּרָב הָעם בְּרָב הָענֹן בְּעָב הְעָנָן בְּעֲב הְנִים בְּבָּר יִבְים הְרִיה וֹבְים בְּרְב יִבְים בְּבְּים בְּבִּים בְּים בְּבְעב הָעְנָן בְּעָב הָעְנִים בְּיִב בְּיב הְנִבּים בְּבְּרְי הָּבְּבְיוֹל מִבּים בְּבְים בְּבְּר בְּבִּים בְּיב בְּעָב הָעְנָן בְּבְּבְן בְּבְּי בְּבְיּב בְּעָב הְיִבְים בְּבִים בְּבְיבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְיּים הְּבָּבְים בְּבְים בְּבְיּים בְּבְיּים בְּבְיִים בְּים בְּבְיִים בְּבְים בְּיִם בְּיִים בְּעִבְּים בְּים בְּבְבְּים בְי

The Jews did not believe in Moses, our teacher, because of the wonders that he performed. Whenever anyone's belief is based on wonders, [the commitment of] his heart has shortcomings, because it is possible to perform a wonder through magic or sorcery.

All the wonders performed by Moses in the desert were not intended to serve as proof [of the legitimacy] of his prophecy, but rather were performed for a purpose. It was necessary to drown the Egyptians, so he split the sea and sank them in it. We needed food, so he provided us with manna. We were thirsty, so he split the rock [providing us with water]. Korach's band mutinied against him, so the earth swallowed them up. The same applies to the other wonders.

What is the source of our belief in him? The [revelation] at Mount Sinai. Our eyes saw, and not a stranger's. Our ears heard, and not another's. There was fire, thunder, and lightning. He entered the thick clouds; the Voice spoke to him and we heard, "Moses, Moses, go tell them the following:...."

Thus, [Deuteronomy 5:4] relates: "Face to face, God spoke to you," and [Deuteronomy 5:3] states: "God did not make this covenant with our fathers, [but with us, who are all here alive today]."

How is it known that the [revelation] at Mount Sinai alone is proof of the truth of Moses' prophecy that leaves no shortcoming? [Exodus 19:9] states: "Behold, I will come to you in a thick cloud, so that the people will hear Me speaking to you, [so that] they will believe in you forever." It appears that before this happened, they did not believe in him with a faith that would last forever, but rather with a faith that allowed for suspicions and doubts.

נָמָצְאוּ אֵלוּ שָׁשׁוּלַח לָהָן הֵם הָעִדִּים עַל נְבוּאָתוֹ שָׁהִיא אֶמֶת וְאֵינוֹ צְרִיךְ לַעֲשׁוֹת לָהֶן אוֹת אַחָר. שֶׁהָם וְהוּא עִדִּים בַּדָּבָר כִּשְׁנֵי עֵדִים שֻׁרָאוּ דָּבָר אָחָד בְּיַחַד שֶׁבֶּל אֶחָד מֵהֶן עֵד לַחָבֵרוֹ שָׁהוּא אוֹמֵר אֱמֶת וְאֵין אֶחָד מֵהֶן צָרִיךְ לְהָבִיא בַּדְּבָר כִּשְׁנֵי עַדִים שְׁרָאוּ דָּבָר אָחָד בְּיַחַד שְׁבֶּל אֶחָד מֵהֶן עֵד לַחָבֵרוֹ שְׁהוּא אוֹמֵר אֱמֶת וְאֵין אֶחָד מֵהֶן צָרִיךְ לְהָבִּיא לְּהָבָּרוֹ בְּמָצְרַיִם וְאָמֵר לוֹ (שמות ג יח) "וְשָׁמְעוּ לְקֶלֶךְ". לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּתְחַלֵּת נְבוּאָתוֹ בְּעֵת שֶׁנָּתֵן לוֹ הָאוֹתוֹת לֵּעֲשׁוֹתֶן בְּמִצְרַיִם וְאָמֵר לוֹ (שמות ג יח) "וְשָׁמְעוּ לְקֶלֶךְ". "וְם שֹׁה הַיִּהוֹדִיעוֹ הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֵלוּ הָאוֹתוֹת אֵינָן אֶלָּא עַד שְׁיֵצְאוּ מִמְּצְרַיִם וְאָחַר שְׁיֵצְאוּ וֹיְתְשְׁבֵּר וְמִחָ שְׁבָר וֹיְם וְאָחָר שְׁיִצְאוּ מִמְּצְרַיִם וְאָחַר שְׁצִּאוּ מִמְּצְרַיִם וְאָחַר שְׁצִּאוּ מִמְּבְרִים וְאָחַר שְׁצִּאוּ מִמְּצְרַיִם וְאָחַר שְׁצִּאוּ מִמְּצְרִים וְאָחָר שְׁבִּי הָאוֹת לְיַבְּדוֹ אָת הָאֶלֹהִים עַל הָּהָר הַדָּה". נִמְצֵאת אוֹמֵר שָׁכֶּל נָבִיא שָׁיִאמֹד אַחַר משָׁה רָבְנוּ אִיוְ אָנוּ הְלָּבְם הְרָהוּר. וְהָאא שָׁהַבְּרוֹב אוֹמֵר (שמות ג יב) "וְזָה לְּךְ הָאוֹת כִּי אָלַהְי בְּלָה הָרְהוּר. וְהוּא שֶׁהָה לְשְׁהָר הָבָּה אוֹמִר שְׁכֵּל נָבִיא שָׁיִשְׁתוֹ לְבָדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָּבָּר הָּהָ בְּיוֹ הְשָׁבְּת וְשִׁה הַנָּבְיח אִם נְתָן אוֹת (דברים יח טו) "אֵלֶיו תִּשְׁמְעוּן". כְּמוֹ שְׁצִּנְית אַף עַל פִּי שְׁצִים אָבִים אָם הַעִידוּ אָמֶת אִם שָׁקֶר. כָּךְ מְצְהָ לִשְׁת מְּיָב הָבִּיין אָנוּ שְׁנִים אָם הָעִידוּ אָמֶת אִם שָׁקָר בִּהְ מְּיָם הְעִידוּ אָם הָעִידוּ אָם הָעִידוּ אָם שֶּבְים חִים טו) "אֵלָיו תִּשְׁמָה לִשְׁה בְּבִיי אַשְּיץ אָר שִׁלְ פִּי שָׁצִין אָנוּ הְּיִר שְׁבִים אִם הָעִידוּ אָם הָעִידוּ אָם הָעִידוּ אָם הָעִידוּ אָם הָּבִים יִם יח טו) "אָלָיו תְּשְׁהָּר לְשְׁמְּי מְּבְי שְבִּי בְּיִי שְׁבִין אִבּי בְּיִבּי בְּים בְּעִר בְּי שְׁבִּי בְּבִּי בְּים בְּיִבְים בְּים בְּיִים וְיִים בְּיוֹ בְּים בְּים בְּבְים בְּבִים בְּים בְּבְים בְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּבְּים בְ

Thus, those to whom [Moses] was sent witnessed [his appointment] as a prophet, and it was not necessary to perform another wonder for them. He and they were witnesses, like two witnesses who observed the same event together. Each one serves as a witness to his colleague that he is telling the truth, and neither has to bring any other proof to his collegue.

Similarly, all Israel were witnesses to [the appointment of] Moses, our teacher, at the [revelation] at Mount Sinai, and it was unnecessary for him to perform any further wonders for them.

This concept [is alluded to in the interchange between God and Moses at the revelation of the burning bush]. At the beginning of his prophecy, the Holy One, blessed be He, gave him the signs [and wonders] to perform in Egypt and told him [Exodus 3:18], "And they will listen to your voice."

Moses, our teacher, knew that one who believes [in another person] because of signs has apprehension in his heart; he has doubts and suspicions. Therefore, he sought to be released from the mission, saying: "They will not believe me" [Exodus 4:1], until the Holy One, blessed be He, informed him that these wonders [were intended only as a temporary measure,] until they left Egypt. After they would leave, they would stand on this mountain and all doubts which they had about him would be removed.

[God told him:] Here, I will give you a sign so that they will know that I truly sent you from the outset, and thus, no doubts will remain in their hearts. This is what is meant by [Exodus 3:12]: "This will be your sign that I sent you: When you take the people out of Egypt, you will serve God on this mountain."

Thus, we do not believe in any prophet who arises after Moses, our teacher, because of the wonder [he performs] alone, as if to say: If he performs a wonder we will listen to everything he says. Rather, [we believe him] because it is a mitzvah which we were commanded by Moses who said: If he performs a wonder, listen to him.

Just as we are commanded to render a [legal] judgment based on the testimony of two witnesses, even though we do not know if they are testifying truthfully or falsely, similarly, it is a mitzvah to listen to this prophet even though we do not know whether the wonder is true or performed by magic or sorcery.

ּלְפִיכָךְ אָם עָמַד הַנָּבִיא וְעָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וּבָקֵשׁ לְהַכְחִישׁ נְבוּאָתוֹ שֶׁל משֶׁה רַבֵּנוּ אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ וְאָנוּ יִּלְבּיִץ וְעָשָׂה אוֹתוֹת בְּלָט וְכִשׁוּף הֵן. לְפִי שֶׁנְבוּאַת משֶׁה רַבֵּנוּ אֵינָהּ עַל פִּי הָאוֹתוֹת בְּלָט וְכִשׁוּף הֵן. לְפִי שֶׁנְבוּאַת משֶׁה רַבֵּנוּ אֵינָהּ עַל פִּי הָאוֹתוֹת בְּלָט וְכִשׁוּף הֵן. לְפִי שְׁנְבוּהַ לְּשִׁתְנוּהָ בְּמוֹ שֶׁשָּׁמַע הוּא. הָא לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה לְעֵדִים שֶׁהֵעִידוּ לָאָדָם עַל דְּבָר שֶׁרָאָה בְּעֵינִיוּ שְׁהֵינוֹ כְּמוֹ שֶׁרָאָה שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵע לְהֶן אֶלָּא יוֹדֵע בְּוַדֵּאִי שָׁהֵן עֵדֵי שֶׁקֶר. לְפִיכָךְ אָמְרָה תּוֹרָה עָל דְּבָר שֶׁרָאָה בְּעִינִיו שְׁאֵינוֹ כְּמוֹ שֶׁרָאָה שְׁאֵינוֹ שׁוֹמֵע לְהֶן אֶלָּא יוֹדֵע בְּוַדֵּאי שָׁהֵן עֵדֵי שֶׁקֶר. לְפִיכָךְ אָמְרָה תּוֹרָה שְׁבִּי הָבָּבְי הָהִוּא". שֶׁהֲרֵי זֶה בָּא אֵלֶיךְ בְּאוֹת וּמוֹפֵת שָׁבְי הָמִּבְי הַהִּצְינִי וְ שְׁצִּיָרָ וְהוֹאִיל וְאֵין אָנוּ מַאֲמִינִים בְּמוֹפֵת אֶלָּא מִפְּנֵי הַמִּצְוֹת שָׁצִּוָּנוּ משָׁה הֵיאַך נְקַבֵּל מֵאוֹת זֶה לְהַכְחִישׁ מָה שֶּׁרָאִיתָ בְּעִינֶיךְ וְהוֹאִיל וְאֵין אָנוּ מַאֲמִינִים בְּמוֹפֵת אֶלָּא מִפְּנֵי הַמִּצְוֹת שָׁצִּוָּנוֹ משָׁה הֵיאַך נְקָבֵּל מֵאוֹת זְשָּבָּל מֵאוֹת זְּבָבּל הַלְחִישׁ נְבוּאָתוֹ שֶׁל משָׁה שֶּׁרָאִינוּ וְשָׁשֶּׁמֵענוּ:

Therefore, if a prophet arises and attempts to dispute Moses' prophecy by performing great signs and wonders, we should not listen to him. We know with certainty that he performed those signs through magic or sorcery. [This conclusion is reached] because the prophecy of

Moses, our teacher, is not dependent on wonders, so that we could compare these wonders, one against the other. Rather we saw and heard with our own eyes and ears as he did.

To what can this be compared? To witnesses who gave testimony concerning a matter to a man who had observed the situation with his own eyes. He will never listen to them and will know for certain that they are false witnesses.

Therefore, the Torah states (Deuteronomy 13:3-4) that "[Even] if [such] a sign or wonder will come, you should not listen to the words of that prophet." He comes to you with signs and wonders to deny what you saw with your own eyes. We believe in a wonder [as evidence of a prophet's reliability] only because of the mitzvah which Moses commanded us. Therefore, how can a wonder [cause us to] accept this [person] who comes to deny the prophecy of Moses which we saw and heard?

5) פירוש המשניות להרמב"ם חולין סוף פרק ז'

העיקר הגדול הנכלל במשנה הזאת והוא מה שאמר מסיני נאסר לפי שאתה הראית לדעת שכל מה שאנו מרחיקים או עושים היום אין אנו עושין אלא במצות הקב"ה ע"י משה רבינו ע"ה לא שהקב"ה אמר זה לנביאים שלפניו

6) חגיגה י', ב'

דָּבָרֵי תוֹרָה מִדְּבָרֵי קַבָּלָה לָא יָלְפִּינַן.

The textual evidence is not that strong, as generally one does not derive Torah matters from texts of the tradition, i.e., Prophets and Writings. Since the prophets were not permitted to introduce new *halakhot*, as the Torah is the only authoritative source in that regard,

ג - ה

'7 רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ט' הלכות א' / ד'/ ה

דָּבָר בָּרוּר וּמְפֹּרָשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא מִצְוָה עוֹמֶדֶת לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אֵין לָהּ לֹא שָׁנּוּי וְלֹא גַּרְעוֹן וְלֹא תּוֹסֶפֶת שָׁבָּר וּמְפַּרָשׁ בַּתּוֹרָה שָׁהִיא מִגְיָה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לֹא תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ. וְנֶאֱמַר (דברים לט כח) "וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת". הָא לָמַדְתָּ שֶׁכֶּל דִּבְרֵי תּוֹלֶם לְעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת". הָא לָמַדְתָּ שֶׁכֶּיוּ עַד עוֹלָם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. וְנֶאֱמַר (דברים ליב) "לֹא בַשְּׁמִים הִיא". הָא לָמַדְתָּ שֶׁאֵין לָעֲשׂוֹת וְעֵד עוֹלָם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם. וְנֶאֱמַר (דברים ליב) "לֹא בַשְׁמִים הִיא". הָא לָמַדְתָּ שֶׁאֵין לְבִּיא רַשַּׁאִי לְחַדֵּשׁ דָּבָר מֵעַתָּה. לְפִיכֶךְ אִם יַעֲמֹד אִישׁ בִּין מִן הָאֻמוֹת בֵּין מִיִּשְׂרָאֵל וְיַעֲשֶׂה אוֹת וּמוֹפֵת וְיֹאמֵר שָׁה' שְׁלָחוֹ לְהוֹסִיף מִצְּנָה אוֹ לְגָרֹע מִצְוָה אוֹ לְפָרֵשׁ בְּמִצְוָה מִן הַמְּצְוֹת שָׁנִּצְטוּוּ בָּמְן יִשְׂרָאֵל אֵינָן לְעוֹלָם וּלְדוֹרֵי דּוֹרוֹת אֶלָּא מִצְוֹת לְפִי זְמֵן הָיוּ. הָבִיי זָה נְבִינוּ שָׁלְ שִׁלְם וּלְדוֹרֵי דּוֹרוֹת אֶלָּא מִצְוֹת לְפִי זְמֵן הָיוּ. שָׁבִי זָה נְשָּה שִׁ בְּחַה שְׁלָ מְשָׁה. וּמְיֹבָר בְּשָׁם ה' אֲשָׁר לֹא צִּנָהוּ. שָׁהוּא בָּרוּךְ שְׁמוֹ צְּוָה לְמשׁה צִּוּה לְמַשְׁה לִנִינוּ עִד עוֹלָם וְלִבְינוּ עַד עוֹלָם וֹ (במדבר כג יט) "לֹא אִישׁ אל וִיכִזּב":

It is clear and explicit in the Torah that it is [God's] commandment, remaining forever without change, addition, or diminishment, as [Deuteronomy 13:1] states: "All these matters which I

command to you, you shall be careful to perform. You may not add to it or diminish from it," and [Deuteronomy 29:28] states: "What is revealed is for us and our children forever, to carry out all the words of this Torah." This teaches that we are commanded to fulfill all the Torah's directives forever.

It is also said: "It is an everlasting statute for all your generations," and [Deuteronomy 30:12] states: "It is not in the heavens." This teaches that a prophet can no longer add a new precept [to the Torah].

Therefore, if a person will arise, whether Jew or gentile, and perform a sign or wonder and say that God sent him to:

- a) add a mitzvah,
- b) withdraw a mitzvah
- c) explain a mitzvah in a manner which differs from the tradition received from Moses, or
- d) if he says that the mitzvot commanded to the Jews are not forever, but rather were given for a limited time.

he is a false prophet. He comes to deny the prophecy of Moses and should be executed by strangulation, because he dared to make statements in God's name which God never made.

God, blessed be His name, commanded Moses that this commandment is for us and our children forever, and, God is not man that He speak falsely.

ּוְכֵן אִם עָקַר דָּבָר מִדְּבָרִים שֶׁלָּמִדְנוּ מִפִּי הַשְּׁמוּעָה אוֹ שֶׁאָמֵר בְּדִין מִדִּינֵי תּוֹרָה שֶׁה' צִוָּה לוֹ שֶׁהַדִּין כָּךְ הוּא וַהְלָכָה כְּדִבְרֵי פְּלוֹנִי הֲרֵי זֶה נְבִיא הַשֶּׁקֶר וְיֵחָנֵק. אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׁה אוֹת. שֶׁהֲרֵי בָּא לְהַכְחִישׁ הַתּוֹרָה שֶׁאָמְרָה (דברים ל יב) "לֹא בֵשַׁמֵיִם הִיא". אֵבַל לְפִי שָׁעַה שׁוֹמִעִין לוֹ בַּכֹּל:

Similarly, if [a "prophet"] nullifies a concept which was transmitted by the oral tradition, or states with regard to one of the Torah's laws that God commanded him to render such and such a judgment, or that such and such is the law regarding a particular instance and the decision follows a certain opinion, he is a false prophet and should be [executed by] strangulation. [This applies] even if he performs a wonder, for he is coming to deny the Torah, which states: "It is not in the heavens."

If, however, [he states that] for a limited time [we should follow a particular course of behavior], he should be listened to with regard to all things.

בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּשְׁאָר מִצְוֹת. אֲבָל בַּעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ וַאֲפָלוּ לְפִי שָׁעָה. וַאֲפָלוּ עָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְאָמֵר שָׁה' צִוָּהוּ שֶׁתֵּעָבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים הַיּוֹם בִּלְבַד אוֹ בְּשָׁעָה זוֹ בִּלְבַד הָרֵי זֶה דִּבֵּר סָרָה עַל ה'. וְעַל זֵה צָוָה הַכַּתוּב וְאָמַר (דברים יג ג) "וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת" (דברים יג ד) "לֹא תִּשְׁמַע אֶל דְּבָרֵי הַנַּבִיא הַהוּא" (דברים יג ו) "כִּי דִּבֵּר סָרָה עַל ה' אֱלֹהֵיכֶם". שֶׁהֲרֵי בָּא לְהַכְחִישׁ נְבוּאָתוֹ שֶׁל משֶׁה. וּלְפִיכֶךְ נֵדַע בְּוַדַּאי שֶׁהוּא נְבִיא שָׁקֵר וִכָל מַה שֵּׁעשֹׁה בָּלָט וְכִשׁוּף עַשָּׂה וְיַחַנק:

When does the above apply? With regard to all other mitzvot. Regarding the worship of false gods, however, he should not be heeded, even for a limited time. Even if he performs great wonders and miracles and says that God commanded him to worship false gods only on this day or only during this hour, he is considered to have "spoken perversely against God."

Concerning this, the Torah has commanded [us, Deuteronomy 13:3-6]: "If a sign or miracle is performed... [and he tells you, `Let us serve other gods...'] Do not listen to the words of this prophet... for he has spoken perversely against God, your Lord." He is coming to deny the prophecy of Moses. Therefore, we may definitely conclude that he is a false prophet, and everything that he did was performed through sorcery and magic. [Hence,] he should be [executed by] strangulation.

8) ספרי פרשתינו י"ח, י"ח

ודבר אליהם. שלא (להשיב את) [להושיב על ידי] מתורגמן.

"and he shall speak to them (directly)": Do not set up an interpreter for him.

N

9) שבת ק"ה, א', גירסת העין יעקב

ָרַבִּי יוֹחַנַן דִּידֵיהּ אַמַר: 'אַנֹכִי' נוֹטָרִיקוֹן: אַנַא נַפְשִׁי כָּתַבִית יָהַבִּית.

10) שמות רבה פל"ג, ו'

בְּנֹהַג שֶׁבָּעוֹלָם אָדָם לוֹקַחַ חֵפֶץ מִן הַשּׁוּק שֶׁמָּא יָכוֹל לִקְנוֹת בְּעָלָיו, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא נָתַן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר לַהָם כּבִיכוֹל לי אַתָּם לוֹקָחִים, הֵוִי: וִיקחוּ לי תִּרוּמה.

'ו / יתרו י"ט, ה' / ו'

ָוְעַתָּה אִם־שָׁמְוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהְיִּיתֶם לַיִי סְגַלָּה מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לַי כָּל־הָאֶרֶץ:

And now, if you obey Me and keep My covenant, you shall be to Me a treasure out of all peoples, for Mine is the entire earth.

וָאַתֶּם תָּהִיוּ־לָי מַמְלֶכֶת כְּהֲנֵים וְגִוֹי קָדָוֹשׁ אֱלֵּה הַדְּבַרְים אֲשֶׁר תִּדַבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

And you shall be to Me a kingdom of princes and a holy nation.' These are the words that you shall speak to the children of Israel."

12) בראשית רבה ריש פמ"ד

ַרַב אָמַר לֹא נִתְּנוּ הַמִּצְוּוֹת אֶלֶּא לְצָרֵף בָּהֶן אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְכִי מָה אִיכְפַּת לֵיהּ לְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמִי שֶׁשּׁוֹחֵט מִן הַצַּוָאר אוֹ מִי שֶׁשׁוֹחֵט מִן הָעֹרֶף, הֱוֵי לֹא נִתְּנוּ הַמִּצְוּוֹת אֶלָּא לְצָרֵף בָּהֶם אֶת הַבְּרִיּוֹת.

13) רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ט' הלכה ב'

אָם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר בַּתּוֹרָה (דברים יח יח) "נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךְ". לֹא לַעֲשׂוֹת דָּת הוּא בָּא אֶלָּא לְצֵוּוֹת עַל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה וּלְהַזְהִיר הָעָם שֶׁלֹּא יַעַבְרוּ עָלֶיהָ. כְּמוֹ שֶׁאָמֵר הָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶן (מלאכי ג כב) "זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי". וְכֵן אִם צִוָּנוּ בְּדִבְרֵי הָרְשׁוּת כְּגוֹן לְכוּ לְמָקוֹם פְּלוֹנִי אוֹ אַל תֵּלְכוּ. עֲשׂוּ מִלְחָמָה הַיּוֹם אוֹ אַל תַּעֲשׂוּ. בְּנוּ מוֹיְבִּר הָּשְׁמֹע לוֹ. וְהָעוֹבֵר עַל דְּבָרָיו חַיָּב מִיתָה בִּיִדִי שָׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יח יט) "וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֶּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרשׁ מֵעִמּוֹ":

If so, what is meant by the Torah's statement [Deuteronomy 18:18]: "I will appoint a prophet from among their brethren like you, and I

will place My words in his mouth and he will speak..."? He is not coming to establish a [new] faith, but rather to command the people [to fulfill] the precepts of the Torah and to warn against its transgression, as evidenced by the final prophet [Malachi], who proclaimed [Malachi 3:22], "Remember the Torah of Moses, My servant."

Also, a prophet may command us to do something which [is neither permitted nor forbidden by Torah law] - for example, "Go to such and such a place," "Do not go there," "Wage war today," or "Do not do so," "Build a wall," or "Do not build it."

[In these instances,] it is a mitzvah to listen to him. Anyone who violates his directives is liable for death at the hand of God, as [Deuteronomy 18:19] states: "And a person who will not heed My words which he speaks in My name, I will seek [retribution] from him."

U

'14) עמוס ג', ז'

ָכִי לְא יָעֲשֶׂה אֲדֹנָי יֻהֹוֶה דָּבֶר כִּי אָם־גַּלָה סוֹדֹו אֶל־עַבָדָיו הַנְּבִיאִים:

For the Lord God does nothing unless He has revealed His secret to His servants, the prophets.

15) רמב"ם הלכות יסודי התורה ריש פרק ז'

מִיסוֹדֵי הַדָּת לֵידַע שֶׁהָאֵל מְנַבֵּא אֶת בְּנֵי הָאָדָם. וְאֵין הַנְּבוּאָה חָלָה אֶלָּא עַל חָכֶם גָּדוֹל בַּחָכְמָה, גָּבּוֹר בְּמִדּוֹתִיו, וְלֹא יְצְרוֹ מִתְגַבֵּר עָלָיו בְּדָבֶר בָּעוֹלָם אֶלָּא הוּא מִתְגַּבֵּר בְּדַעְתּוֹ עַל יִצְרוֹ תָּמְיִד. וְהוּא בַּעַל דֵּעָה רְחָבָה נְכוֹנָה עַד מְאֹד. אָדָם שֶׁהוּא מְמֵלָּא בְּכָל הַמִּדּוֹת הָאֵלּוּ שָׁלֵם בְּגוּפוֹ, כְּשִׁיּכָּנֵס לַפַּרְדֵּס וְיִמָּשֵׁךְ בְּאוֹתָן הָעִנְיָנִים הַגְּדוֹלִים הָרְחוֹקִים, וְתָהְיֶה לוֹ דֵּעָה נְכוֹנָה לְהָבִין וּלְהַשִּׂיג וְהוּא מִתְקַדֵּשׁ וְהוֹלֵךְ וּפוֹרֵשׁ מִדְּרְכֵי כְּלַל הָעָם הַהוֹלְכִים בְּמַחֲשַׁכֵּי הַדְּמַן, וְהוֹלֵךְ וּמְזְבָה נְּלָל בְּאֶחָד מִדְּבָרִים בְּטֵלִים וְלֹא מֵהַבְלֵי הַדְּמַן וְתַחְבּוּלוֹתָיו, אֶלָּא וּמְזְבֵּה לְּלֹל בְּאֶחָד מִדְּבָרִים בְּטֵלִים וְלֹא מֵהַבְלֵי הַדְּמַן וְתַחְבּוּלוֹתִיו, אֶלָּא דְּחִבּוֹי הְתָּבְּר לְּמִעְלָה קְשׁוּרָה תַּחַת הַכְּסֵא לְהָבִין בְּאוֹתָן הַצּוּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַטְּהוֹרוֹת, וּמְסְתַּכֵּל בְּחָלְמִתוֹ שֶׁל

הַקּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֵּלָּהּ מִצוּרָה רָאשׁוֹנָה עַד טַבּוּר הָאָרֶץ וְיוֹדֵעַ מֵהֶן גָּדְלוֹ, מִיָּד רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עָלָיו. וּבְעֵת שֶׁתָּנוּחַ עָלָיו הָרוּחַ תִּתְעָרֵב נַפְשׁוֹ בְּמַעֲלַת הַמַּלְאָכִים הַנִּקְרָאִים אִישִׁים וְיֵהָפֵּךְ לְאִישׁ אַחֵר וְיָבִין בְּדַעְתּוֹ שֶׁאֵינוֹ כְּמוֹת שֶׁהָיָה אָלָּא שֶׁנִּתְעַלָּה עַל מַעֲלַת שְׁאָר בְּנֵי אָדָם הַחֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁנָּאֱמֵר בְּשָׁאוּל (שמואל א י ו) "וְהִתְנַבִּיתָ עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ לְאִישׁ אחֵר":

It is [one] of the foundations of [our] faith that God conveys prophecy to man.

Prophecy is bestowed only upon a very wise sage of a strong character, who is never overcome by his natural inclinations in any regard. Instead, with his mind, he overcomes his natural inclinations at all times. He must [also] possess a very broad and accurate mental capacity.

A person who is full of all these qualities and is physically sound [is fit for prophecy]. When he enters the Pardes and is drawn into these great and sublime concepts, if he possesses an accurate mental capacity to comprehend and grasp [them], he will become holy. He will advance and separate himself from the masses who proceed in the darkness of the time. He must continue and diligently train himself not to have any thoughts whatsoever about fruitless things or the vanities and intrigues of the times.

Instead, his mind should constantly be directed upward, bound beneath [God's] throne [of Glory, striving] to comprehend the holy and pure forms and gazing at the wisdom of the Holy One, blessed be He, in its entirety, [in its manifold manifestations] from the most elevated [spiritual] form until the navel of the earth, appreciating His greatness from them. [After these preparations,] the divine spirit will immediately rest upon him.

When the spirit rests upon him, his soul becomes intermingled with the angels called ishim, and he will be transformed into a different person and will understand with a knowledge different from what it was previously. He will rise above the level of other wise men, as [the prophet, Samuel] told Saul [I Samuel 10:6]: "[The spirit of God will descend upon you] and you shall prophesy with them. And you will be transformed into a different person."

יו"ד

16) ראש השנה כ"ו, א'

ַרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כּוּלָּן נַעֲשִּׂין עֵדִים, וְאֵין עֵד נַעֲשֶׂה דַּיָּין.

Rabbi Akiva says: They are all rendered witnesses, and a witness cannot become a judge. It seems therefore that the mishna contradicts Rabbi Akiva's opinion.

אֲפִילּוּ תֵּימָא רַבִּי עֲקִיבָא, עַד כָּאן לָא קָאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא הָתָם אֶלָּא בְּדִינֵי נְפָשׁוֹת, דְּרַחֲמָנָא אָמַר: ״וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה״ ״וְהִצִּילוּ הָעֵדָה״, וְכֵיוָן דְחַזְיוּהוּ דִּקְטַל נַפְשָׁא לָא מָצוּ חָזוּ לֵיהּ זְכוּתָא. אֲבָל הָכָא — אֲפִילוּ רַבִּי עֲקִיבָא מוֹדֶה. The Gemara rejects this argument: You can even say that the mishna was taught in accordance with the opinion of Rabbi Akiva, but we must distinguish between the cases. Rabbi Akiva states his position there only with regard to cases of capital law, for the Merciful One says: "And the congregation shall judge...and the congregation shall save" (Numbers 35:24–25), which requires a court to search for grounds to exonerate the defendant, but once they themselves have seen him kill a person, they will be unable to find grounds to exonerate him. But here, with regard to the sighting of the new moon, even Rabbi Akiva concedes that a witness can be rendered a judge.

י"א

17) רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א', הלכה ד'

הוּא שֶׁהַנָּבִיא אוֹמֵר (ירמיה י י) "וַה' אֱלֹהִים אֱמֶת". הוּא לְבַדּוֹ הָאֱמֶת וְאֵין לְאַחֵר אֱמֶת כַּאֲמִתָּתוֹ. וְהוּא שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת (דברים ד לה) "אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ". כְּלוֹמֵר אֵין שָׁם מַצוּי אֱמֶת מִלְבַדּוֹ כְּמוֹתוֹ:

This is implied by the prophet's statement [Jeremiah 10:10]: "And God, your Lord, is true" - i.e., He alone is true and no other entity possesses truth that compares to His truth. This is what [is meant by] the Torah's statement [Deuteronomy 4:35]: "There is nothing else aside from Him" - i.e., aside from Him, there is no true existence like His.

18) רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ז', הלכה ו'

ָּכֶּל הַדְּבַרִים שֶׁאָמַרְנוּ הֶם דֶּרֶךְ נְבוּאָה לְכֶל הַנְּבִיאִים הָרָאשׁוֹנִים וְהָאַחֵרוֹנִים חוּץ מִמּשֶׁה רַבֵּנוּ רַבָּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים. ּוּמַה הֶפָּרֵשׁ יֵשׁ בֵּין נְבוּאַת מֹשֶׁה לְשָׁאָר כָּל הַנְּבִיאִים. שֶׁכָּל הַנְּבִיאִים בַּחֲלוֹם אוֹ בִּמַרְאֶה וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִתְנַבֵּא וְהוּא עֶר ָּוְעוֹמֵד שַׁנָּאֲמֵר (במדבר ז פט) "וּבָבֹא משֶׁה אֱל אֹהֶל מוֹעֶד לְדַבָּר אָתּוֹ וַיִּשָּׁמֵע אֶת הַקּוֹל מִדַבָּר אָלַיו". כַּל הַנְּבִיאים עַל יָדֵי מַלְאַךְ. לְפִיכַךְ רוֹאִים מָה שָׁהֵם רוֹאִים בְּמַשַׁל וְחִידָה. מֹשֶׁה רַבְּנוּ לֹא עַל יָדֵי מַלְאַךְ שַׁנָּאֲמַר (במדבר יב ח) "פֶּה אָל פֶּה אַדַבֶּר בּוֹ". וְנָאֻמַר (שמות לג יא) "וְדבֶּר ה' אֵל משֶׁה פּנים אָל פּנים". וְנָאַמַר (במדבר יב ח) "וּתָמַנַת ה' ַיַבִּיט" כָּלוֹמַר שֶׁאֵין שָׁם מַשָּׁל אֶלָּא רוֹאֶה הַדָּבָר עַל בֶּרִיוֹ בִּלֹא חִידָה וּבְלֹא מַשָּׁל. הוּא שֶׁהַתּוֹרָה מְעִידָה עַלַיו (במדבר יב ח) "בָּמַרָאָה וָלֹא בָּחִידוֹת" שָׁאֵינוֹ מִתְנַבֵּא בָּחִידַה אֶלֵּא בְּמַרָאָה שֵׁרוֹאֶה הַדַּבַר עַל בַּרִיוֹ. כַּל הַנְּבִיאִים יָרַאִים וָנבָהַלִים וּמתִמוֹגָגין וּמשָה רַבּנוּ אינוֹ כן הוּא, שֶׁהַכַּתוּב אוֹמר (שמות לג יא) "כַּאֲשֶׁר יִדַבּר אישׁ אַל רעהוּ", כְּלוֹמַר ּכְּמוֹ שֶׁאֵין אָדָם נִבְהָל לְשָׁמֹעַ דְּבָרֵי חֲבֵרוֹ כֶּךְ הָיָה כֹּחַ בְּדַעִתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְהָבִין דְּבָרֵי הַנְּבוּאָה וְהוּא עוֹמֶד עַל עַמָדוֹ שַׁלֶם. כַּל הַנָּבִיאִים אֵין מִתְנַבָּאים בָּכָל עַת שֶׁיַרְצוּ. מֹשֶׁה רַבְּנוּ אֵינוֹ כָן אֶלֵּא כַּל זָמַן שֶׁיַחָפּץ רוּחַ הַקֹּדֵשׁ לוֹבַשְׁתּוֹ וּנָבוּאַה שׁוֹרָה עַלַיו וָאִינוֹ צַריך לְכַוּן דַעָתּוֹ וּלְהִזְדַּמֵן לַהּ שֶׁהֵרי הוּא מְכוּן וּמְזָמֵן וְעוֹמֵד כָּמַלְאַכִי הַשַּׁרַת. לְפִיכַךְ מִתְנַבָּא ַבָּכָל עֶת שֶׁנֶאֱמַר (במדבר ט ח) "עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יִצַוֵּה ה' לָכֶם". וּבָזֶה הְבָטִיחוֹ הָאֵל שֶׁנֶאֱמַר (דברים ה כז-כח) "לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֶלֵיכֶם וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עָמַדִי". הָא לַמַדְתָּ שֶׁכֶּל הַנְּבִיאִים כְּשֶׁהַנְּבוּאָה מִסְתַּלֶּקֶת מֶהֶם חוֹזָרים לְאָהֵלָם שָׁהוּא צַרְכִי הַגּוּף כָּלָם כּשָׁאַר הַעם. לְפִיכָרְ אִין פּוֹרְשִׁין מנָשׁוֹתיהָם. וּמשָׁה רַבּנוּ לֹא חַזַר לְאָהֵלוֹ הַראשוֹן לפִיכַרְ פַּרָשׁ מוְ הַאשּׁה לָעוֹלָם וּמוְ הַדּוֹמֶה לוֹ וַנִקְשָׁרָה דַּעִתּוֹ לְצוּר הַעוֹלִמִים וְלֹא נִסְתַּלֹק מעליו הַהוֹד לְעוֹלַם ּ וִקָרַן עוֹר פָּנָיו וִנְתִקַדֵּשׁ כְּמַלְאָכִים: All the statements made above describe the path of prophecy of all the early and later prophets, with the exception of Moses, our teacher, the master of all prophets.

What is the difference between Moses' prophecy and that of all the other prophets? [Divine insight is bestowed upon] all the [other] prophets in a dream or vision. Moses, our teacher, would prophesy while standing awake, as [Numbers 7:89] states: "When Moses came into the Tent of Meeting to speak to Him, he heard the Voice speaking to him."

[Divine insight is bestowed upon] all the [other] prophets through the medium of an angel. Therefore, they perceive only metaphoric imagery and allegories. Moses, our teacher, [would prophesy] without the medium of an angel, as [Numbers 12:8] states: "Mouth to mouth I speak to him," and [Exodus 33:11] states: "And God spoke to Moses face to face." [Numbers 12:8] states: "He gazes upon the image of God" - i.e., there was no metaphor. Rather, he would perceive the matter in its fullness, without metaphor or allegory. The Torah testifies concerning him [Numbers 12:8]: ["I speak to him...] manifestly, without allegory." His appreciation of prophecy would not be through metaphor, but through open revelation, appreciating the matter in its fullness. All the [other] prophets are overawed, terrified, and confounded [by the revelations they experience], but Moses, our teacher, would not [respond in this manner], as [Exodus 33:11] relates: "[God spoke to Moses...] as a man speaks to a friend" - i.e., just as a person will not be awe-struck from hearing his friend's words, so, too, Moses' mental power was sufficient to comprehend the words of prophecy while he was standing in a composed state.

All the [other] prophets cannot prophesy whenever they desire. Moses, our teacher, was different. Whenever he desired, the holy spirit would envelop him, and prophecy would rest upon him. He did not have to concentrate his attention to prepare himself [for prophecy], because his [mind] was always concentrated, prepared, and ready [to appreciate spiritual truth] as the angels [are]. Therefore, he would prophesy at all times, as [Numbers 9:8] states: "Stand and hear what God will command you."

He was promised this by God, as [implied by Deuteronomy 5:27-28]: "Go and tell them: 'Return to your tents,' but you stand here together with Me." This should be interpreted to mean: When prophecy departs from all the [other] prophets, they return to their "tents" - i.e., the needs of the body like other people. Therefore, they do not separate themselves from their wives. Moses, our teacher, never returned to his original "tent." Therefore, he separated himself from women and everything of that nature forever. He bound his mind to the Eternal Rock. [Accordingly,] the glory never left him forever. The flesh of his countenance shone, [for] he became holy like the angels.
